

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. MAYER OSZKÁR.**

V. Évfolyam.

Ujvidék, 1914. január 22. csütörtök

7. szám.

A HADÜGYMINISZTER UJVIDÉKEN.

Krobatin hadügyminiszter a fumei hajóavatásról Zimonyon keresztül Budapestre utazva, rövid időre kiszállt Ujvidéken, az ujvidék-péterváradai helyőrség tisztikaránál minden bejelentés nélküli, váratlan megjelenésével őszinte örömet, de nem kevesebb meglepetést is okozva.

A hadügyminiszter a két helyőrség tisztikarával a Mayer szálloda éttermében megvacsorázott és az éjjeli vonattal, melyhez szalonkoosjait kapcsolták, folytatta útját Budapestre.

Polgármesterünk a hadügyminiszter itteni időzését fel akarta használni arra, hogy az állandó dunai hid ügyét figyelmébe ajánlja.

Profuma alpolgármester és Payerle főkapitány társaságában elment tehát a Mayer szálloda éttermébe, tulajdonképpen abból a célból, hogy a miniszter ur környezetétől megtudja, mikor és miként lehetne a minisztert magas méltóságának megfelelő módon ünnepélyesen üdvözölni és a hid ügyének támogatására felkérni.

Amig a város urai egy mellékasztalnál ezen tanakodtak, a hadügyminiszter asztalától felkelt és Darringer honvédőrnagy kíséretében ájtott a polgármester asztalához és igazi katonai közvetlenséggel kijelentette, hogy arról értesülvén, hogy a város urai vele beszélni óhajtanak, szívesen áll rendelkezésükre.

A polgármester a miniszter pártatlan szívvelségétől mélyen meghatva és ezt megköszönve felkérte őt a város ügyének támogatására.

Az alpolgármester német nyelven röviden vázolta a hid ügyének mai állását, tájékoztatta a minisztert arról, hogy a város kérelme tulajdonképpen abban áll, hogy a pénzügyminiszter járuljon hozzá a kereskedelemügyi miniszternek ehhez a javaslatához, hogy az államkincstár a kilátásba helyezett egy millió közsépbiznisi támogatás helyett a hid falépitményét; a vasszerkezetet és kapcsolatos munkálatait vállalja magára.

Ugy látszik sikerült a hadügyminisztert a város kérelmének méltányos voltáról meggyőzni, mert a hadügyminiszter kijelentette, hogy az állandó hid szükségességéből és fontosságából át

van hatva és megígérte, hogy mai budapesti tartózkodása alkalmából egy a miniszterelnöknel, mint a kereskedelemügyi és pénzügyi minisztereknél el fog járni és minden tőle telhető elkövet, hogy a város kérése az illetékes kormányfőfelnél meghallgatásra találjon.

Megköszönte egyúttal a polgármesternél azt az előzetességet és áldozatkészséget, amelylyel a város közönsége a reptől park gyors léte lehetővé tette és támogatását újból megígérve, a legszívesebben elbúcsuzott a város aurtól.

A város nagyközönsége bizonyára örömmel értesül a hadügyminiszternek minden ünnepélyességet megelőző, leereszkedő közvetlen szívvelségéről, amelynél fogva támogatását egész önkéntesen felajánlotta.

Ezért köszönet illeti a miniszter társaságában volt urak közül azt, aki szíves volt a polgármester szándékát a miniszterrel közölni.

Iparunk múlt évi mérlege.

Most, hogy leperogtek az ötszöndű utolsó pererei, és egy szebb reményteljesebb év küszöbét átléptük, Összegezzünk, számoljunk a feloyt tizenkét hónap tanulságaival és az eredmények alapján készítsünk munkatervet a jövőre nézve. Hadd lássuk, mit hozott a történelmi eseményekben gazdag esztendő. Hasznára vagy kárára volte az ipari világra, s miként alkalmazkodtunk mi az adott helyzethez?

Tudjuk, hogy a gazdasági krízis, a bel- és külpolitikai viszonyok zálltsága egész éven át napirenden volt. Az állandó háborus hírek az egész vonalon megbénították az üzleti vállalkozást. Mindezt tetézte a nagy pénzühiány és pénzdrágaság. A kedvezőtlen pénz- és hitelviszonyok legsúlyosabban érintették az építőipart. Míg más években az olcsó pénzvízszonyok és a népesség nagymérvű szaporodása épen ennek az iparágának adtak hatalmas lendületet, addig a múlt évben alig mutatkozott ezen a téren élet. Középitkezés — a gimnáziumi palotát és az Osztrák-Magyar Bank épületét kivéve — nem volt. Magán-

építkezés tekintetében sem jobb a helyzet, Az örvendetesen nekilendült tisztviselőtelepi építkezés teljesen stagnál. Az építkezés stagnálásának természetes következménye, hogy az építőiparhoz tartozó asztalos, bádogos-, ács- és festőmunkások száma nagyon is megcsappant, illetve ezek veszedelmesen szaporították a munkanélküliséget.

A faipari csoporthoz sorozott iparágak közül az épület- és butorasztalos iparról kell megemlékezmem. Ezen a téren óriási vasszálllyel fenyeget az egyre növekedő fakartell, melyet — miként Ausztriában — törvényvel kellene szabályozni. Építletfaanyagunk, sem minőség, sem ár tekintetében nem állja meg a versenyt. Butorasztalosiparunk nagyon sokat szenved a külföldi gyári termékek beözönlése következtében.

Hogy az izlés és divat megváltozása mily fontos hatású tényező az egyes iparágak viszonyainak változásában, arra nézve igen jó példa az esztergályos ipar helyzete. Városunkban csak négy esztergályos működik, ami eléggé igazolja ennek az iparágak visszafejlesztését. Ennek a visszafejlesztésnek oka az, hogy a modern butorok stílusa, mely a fősúlyt a vonalak plasztikájára és a síkok művészi kiképzésére fekteti, az esztergályos munka ornamentikájának nem kedvez. Az esztergályosok tehát magas munkabér mellett, az olcsóbb tömegáruk készítésére voltak ráutalva.

Ruhászati iparunk, mint elsőrendű életszükségleti cikkek előállításával foglalkozó iparág, hatványozott mértékben állott az általános gazdasági helyzet befolyása alatt. Amily mérvben konszolidálódik a gazdasági helyzet, oly mérvben javul a ruhászati ipar általános helyzete. Erre a megváltozott viszonyok után nagy kilátás is van. Városunk ipartestületében 60 szabó szerepel, akik bizonyára óhajtvá várják sorsuk jobbulsát. Pérfüruha szabóiparunk válsáos harcot kénytelen vivni egyrészt a főmegesen beözönlő gyári termékekkel, másrészt a divathóbortall. Rövid egy-két év alatt garmadaszámmra szaporodtak el Ujvidéken a férfüruha-tüzetek. Kevesebbigenyű közönségünket, a gyári munkákkal teli kirakatok, csalogatják. A kényes természetűek a fővárosban vagy más idegen helyeken készíttetik ruhájukat, pedig egy kis szállítás könnyen fölvilágosíthatná őket arról az előnyről, mely a helyben való munkálattalással olcsóbbá, szebbé, tartósabbá teszi a ruházódást. Akárhány kiváló ujvidéki

szabó nevét sorolhatnám föl, akik a legkényesebb gentlemán izlését kiélégíthették. Igaz, ebben az iparágban is akad kontár, akikhez azok a posztókereskedők is csatlakoznak, akik körlevekben és falragaszokon hirdetik a szabómunkálatok végzését. A női szabó ipar — bár fejlődése kétségbe nem vonható — sokat szenvedett a gyáripar versenyétől. A munkás- és tanoncviszonyok — miként a szabóiparnál általában — itt sem kiélégítőek.

A lábbeli iparnál még rosszabb a helyzet. Itt már majdnem teljesen a gyári termékekre van szokatva a község, noha városunkban 79 cipész-mester várja boldogulását. Ezen a téren egyre növekedik a kislejtezett árak raktárának száma, ahonnan látszatra potom áron, de valójában mérgeződrágon veszi a publikum a szemetelésárába való portékat. A többi iparágknál is erős küzdelmükbe kerül törekvő iparosainknak az idegen árukkal szemben való védekezés, amin csak a közönség izlésének tisztulása, több hozzáértés és némi jóakarattal segíthet. A megkezdett folyó év kedvező aspiciumok között indult meg. Itt is, ott is tündeznek föl oly törekvők, melyek az iparosok ajkain évek óta felhangzó panaszok megszüntetésére irányulnak. Reméljük a legjobbat és várjuk be türellemmel az iparosok mai helyzetének gyökeres javulását.

F—

Az ujvidéki izraelita nőegylet bálja.

Az ujvidéki izraelita nőegylet szombaton f. hó 17-én tartott hangversenyyel egybekötött táncmulatságot nyit meg az elite-bálok sorozata. A megnyitás valóban fényes volt, mert együtt láttuk a bálon helyi társadalmunk színe javát. Előkelőségeink is jelen voltak: ott láttuk *Matkovics Béla* főispánt, *Csarsch Dező* törvényszéki elnököt és családját, *dr. Demetrovics Vladimír* kir. tanácsos, polgármestert stb. Az új bál toalettek is ezen a bálon szerepeltek először, s szemképrázott látványban gyönyörködhetünk szemléve a bájos és feltűnő nagyszámu hölgyközséget, vélesem, divatos és pompásnál pompásabb estélyi toalettjeikben.

A bál nagy erkölcsi és anyagi sikereért a nőegylet buzgó elnöknőjének *Ernsti Márkus-nának* kell nyujtanunk a pálmát, aki támogatva a lelkes fiatal gárdát, semmi fáradságot sem kímélve valóban őnzelen összefelé fordással elérhette azt, hogy az izr. nőegylet bálja sokáig emlékezetes maradjon.

A táncmulatságot hangverseny vezette be, mely esti fél 9 órakor kezdődött; az időre egy a földszint, mint az erkély teljesen be volt töltve előkelő közönséggel.

Ada Adrienne énekművész volt az estély szereplője, aki gazdag és válogatott izléső társaságot briliáns művészi műsorával csaknem 2 órán át lekötötte a közönség figyelmét. Magyar, német és francia nyelven előadott dalaival után megismerkedtünk teljesen kiforrott művészetével, mely néltán rászólgalt nemcsak a magyar, hanem a külföldi miertő közönség elismerésére is, *Ada Adrienne* a fővárosunk közönsége előtt ismeretes a hangversenydobozban való nagy sikerei révén, de a vidéki közönség eddig csak hírből ismerte. A nőegylet elnöknőjének kiváló műveltségi tanuskodik, hogy a mi közönségünket is meg-

ismertette vele. A művész, kinek igen értékes mezosoprán hangja van, a Sverdstrom iskola híve, kiváló súlyt helyez az előadásra, briliánsan pártíroz. Szövegkieljes tiszta, világos, értelmes, hangja nemcsak a tökéletes iskolázottság technikájával dicsekedhetik, de meleg, nemes és színes is. Előadását közvetlen a közönség szeretettel és lelkesedéssel ünnepelte.

A zongorakíséretet a kitűnő *Dientel Oszkár* látta el, a kinek e minőségben elsőrangú művészet nem kell nekünk felfedeznünk; mint előadó művész is megérdemli a legteljesebb elismerést, de mégis mint zeneszerző a saját külön — „Springbrunnen” című darabjával érte el a legnagyobb hatást. *Regényi Kálmán* ügyesen és diszkrétén kísérte az énekesöt, „a gyermekdalnál” hegedűn.

A hangverseny 11 óráig tartott, majd kezdetét vette a tánc, mely lelkes hangulatban a hajnali illetve reggeli órákban ért csak véget.

A jelenlévők igen nagy számára való tekintettel, a hölgyek névszertit megnevezésétől ezuttal el kell tekintenünk.

Megjegyzések.

Szegények vagyunk, de jól élünk! Ez a mondas soha sem váltik be jobban mint a farsangi mulatságok idején. pompásnál pompásabb toalettek előcsafolatai ugyan annak, hogy szegények vagyunk, s előbizonyítékai hogy jól élünk. Halálán dolog volna a női luxus ellen vonakodni, mindenit így van, s valószínűleg jól is van, s így is marad mindaddig amíg csak bálok lesznek a világon.

Szent István vízberepítése megtörtént, az épülő hajóóriást sokan látták közülük is azok, akik Flume és Abbazia között hajózátkat a két Adrián. Mindenki aki látta megdöbbent, s mindenki nem a hajót szerette volna, hanem azt a pénzt a miibe került.

Hire jár, hogy a jegybancok leszállítják a kamatlábat, a pénz tehát olcsóbb lesz, de az a kérdés, hogy lehet kapni, sok ember van úgy, hogy nem bányá miibe kerül a pénz, csak legyém, még több az otyanok száma, akik folyton azt hangoztatják, hogy a pénz lehet sok, de sohasem elég.

Az ideit tél ugyancsak kitessz magúért, állandón a fagyponn alatt járunk, s folyton fogyóban van a szénkészletünk; ennek folytán a fűtési anyagok ára éppen olyan emelkedő irányzatot tanusítanak, mint annak idején a kamatláb, ezt azonban mégis csak könnyeben böjöljük ki, mert elvégre a télnek mégis csak hamarabb vége lesz mint a nemzetközi bizonyalmaknak, melyek a kamatláb emelését okozták.

Aki még kételkedik abban, hogy mennyire sürgős szükségünk van állandó hidra, az menjen csak ki a Dunához és próbáljon deregely meg csolnokon átvezetni Péterváradra, vagy onnan Ujvidékre. A csolnak és deregelye is közlekedési eszköz, jobbnak hiányában, vízi sőt a mikor gőzhajók nem voltak, más közlekedési jármű nem is volt, de mégis csak különb lesz az a motoros, mely most fogja — ha a miniszterium az engedélyt ahhoz megadja — a forgalmat lebonyolítani.

—M—

HIREK.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter Budinszky Julia okleveles tanítóter a sajkásjegyőrei állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Meghívó. Az ujvidéki önkéntes ifjúságegylet 1914. évi február hó 1-én *máthézi Matkovics Béla*-n melettsága vedőkegége alatt az Erzsébet-szálloda dísztermében alap-tőlőkének gyarapítására a sajkásjegyő felszerelés kiegészítése céljából jótkonyagsági szerencsejátékkal egybekötött *Bál-nőegylet* rendez, melyre az általított rendező bizottság az tiszteletbeli és pártiói tagokat, nemkülönben a polgári és fatoni hatóságokat, egyesületeket, Ujvidéki, Pétervárad és környékének u. e. közönségét tisztelettel meghívja a rendező bizottság, Belpöli-úti személynéknél 2 korona, családjegy (3 személy) 4 korona, valamint sorsjegyek (darabonként 40 filléret) este a penztárnak kaphatók. Azok akik ajándéknyereménytárgyakkal a sorsjátékhoz hozzájárulni kegyeskednek, sziveskednek azokat legkésőbb f. évi január 27-ig az egylet helyiségében leadni.

A lónak marhalovelő nélkül értékolése. A hatasköri bíróság döntése szerint a lónak marhalovelő nélküli vétele és tovább eladása az 1888. VII. t.c. 154 §-ának a pontjában körülírt állategészségügyi kihágás ismervédel bir s miatta az eljárás a közigazgatásági hatóság hatáskörébe tartozik.

Az U.T.K. részjegyel. Az U.T.K. *Szabó Jmre*, törv. bíró, egyesületi elnök ismertékgéglitása mellett annyira feljókád, hogy az eddigi gyakorlatról immár kiesinynek bizonyult. Az egyesület terve vette a pályátér megnagyobítását. A célr részjegyek kibocsátásával akarja elérni *Egy részjegy ára 10 K.* Hogy mennyire célszerű ez a terv, mutatja az a nagy érdeklődés, melyet az egyesületi tagok és nagyközönség ezírtant tanusítanak. *Az Ujvidéki Játékepénztár* legutóbb tartott gyűlésén elhatározta, hogy *50 drb. részjegyelt vesz.* Az U.T.K. részjegyváslására felhívjuk a közönség figyelmét.

Meghívó. Pétervárad, Ujvidék és Kamenica helyorségek Tiszti és Tiszviselői Kara 1914. évi január 31-én a Kovacs-szálloda dísztermében sőtahangversenyyel egybekötött tánc-estélyt rendez. Kezdeté este pont 8 és fél órákor.

Szociálpolitikai előadások. Az ujvidéki kerületi munkásbizottság pénztár igazgatósága a „DMKÉ” agilis vezetőségével és a szak-szervezetek vezető gége által terve vett és már megkezdett szociálpolitikai előadásokat *folyó hó 25-én* (vasárnap d. u. fél 3 órákor) a polgári fiúiskola tornatermében folytatja. A felolvasás tárgya: *A munkásbizottság elöljei.* Jogok és kötelességek. Előadó: *dr. Löwy Ödön* a kecskeméti kerületi munkásbizottság pénztár igazgatója. Ezen előadásra felhívjuk úgy a munkadót, mint az alkalmas-zottak figyelmét, mert hiszen ez az a kérdés, amit — sajnos — legköveseb ismer mind a két érdekeltség.

Keresek levelezés esti tanfolyama. Az iparos-és kereskedőifjakk továbbképzésére rendezett könyvtérli kurzus most átkerest befejezést nyert. *Eckert János*, felsőkeres. isk. tanár, odaadó fáradsággal és kiváló szakismerettel vezette a kurzust. A hallgatók mindvégig mohó érdeklődéssel hallgatták még a tanulságos és élvezetes előadásokat. Most egy újabb tanfolyam nyílik meg, a *Kereskedelmi levelezés* elsajátítására. Jelentkezőket elfogad *Niedermayer Gyula*, felsőkeres. isk. igazgató.

Mozgó-színház. Az „APOLLO”-ban szerdán és negy ma estőtközön kerül bemutatásra a *„Fogadóli Ján”* című 3 felv. dráma remek kísérőműsor kíséretében, szonfelli *Turcsányi Giza* tragédiájáról és a tetsékesített felvett eredeti helyszíni felvételről is lesznek bemutatva. Péntek, szombat és vasárnap *„Az utolsó órák”* c. 5 felv. dráma *Rilla Socheleov* a főszerepben és az *„Express Házasság”* rendkívül kacsogató humoros kerületi bemutatásra az „APOLLO”-ban.

Önműködő villamos mentőkészülék. Érdekes próbát tartottak Ujvidéken január 18-án vasárnap délelőtt az itteni közti villamos társaság telepén, amely próbán a főkapitány, városi mérnökiség, a villamos társaság vezetői, a katonatisztek és számos előkelőség vett részt. Dacára az állandó nagy havazásnak, a jelenlévők (közte hölgyek is) többször kipróbálták a készüléket, ami fényesen bevált és most már semmi akadályra sincs annak, hogy közönségek életét veszélyeztető közti kocsiainkat mentőkészülék nélkül engedjük legforgasmasabb utaink száguldaní. A készülék bármely kocsiira könnyen felszerelhető és több kocsi kapcsolása alkalmával üzemben kívül helyezhető. A próbán különféle nagyságu és alakú babákat alkalmaztak a sínreket fektetve, a sínek közé fektetve, közvetlen a kocsi előtt eldöntve és a készülék minden alkalommal önműködőleg jött működésbe, a babákat felfogta és magával vitte anélkül, hogy azon bármily horroszást ejtett volna. Tekintettel arra, hogy a budapesti villamos társaság összes vezetői az eddig eszközölt összes próbák negatív eredményéről számoltak be, azt hisszük, hogy ez által közönségünk érdekében cselekszünk, midőn a próba eredményéről beszámolunk. A próbát a feltaláló, *Flanackovics Erzsébet* felsőkabli aljegyző vezette, mely próbán Aron és Molnár budapesti szabadalmi íróda úrnőke. Aron Dező mérnök is jelen volt és a készülék sikeres működéséről ígéri szépen nyilatkozott és úgy ó, mint a többi jelen voltak melegen gratuláltak a feltalálónak.

Lehet rodlizni. Régóta nem volt annyira téves idő, mint az idén. A Sirokói batása alatt álló városunkban csak vendégszeropelni szokott a bé. Természetes tehát, hogy a téli sportokra nem kerülhetett a sor. Most azonban, midőn a város belterületén is nagy-mennyiségű fagyos havak találnak s midőn a szomszédos Fruska Gora lejtői fémleteres hólepel takarja, nálunk is megelőkült a téli sportolás, Sainte újdonság nálunk a rodlizás. A pétérváriak hegyek lejtőin pompás rodlipályák vannak. Sportelétünk matadorjai földeleznék ezeket. A kedvező időjárás felhasználva a sporta sűrűn randulnak át Ujvidékről Péterváradra, hölgyek és urak, diákok és felnőttek, hogy a rodlizás nyújtotta örömeiket élvezzék.

Pályadíj nyertes káplán. A kalocsai csekei hatóság theologiai tételek kidolgozásáért ez idén három plebánost és öt káplánt jutalmazott meg. Közülük van Kvanduk János pétérvári káplán is.

Polgári iskola hódoltság. Hódászt közönség képviselőtestületének küldöttségét felszólított a napokban Eri János képviselő vezetésével Jankovits Beita vállalkozás és közoktatásiügyi miniszternél, akit arra kérték, hogy a tereköv közönséges polgári iskolát létesítsen. A miniszter válaszában tájékoztatta magát a közönség viszonyairól és készségesen megígérte, hogy a polgári iskola a jövő 1915 ben meg fog nyílani.

A viraszató tragédiája. Zsivanov Abraham szilbácsi szegényházi ápolót ott fektült ravatalon, egy rozzant faúgyon pokróccal letakarva, mellette egy szál gyertya. Nikies Mihály, egy másik ápoló, megajánlta és megkérte a gondnokot, hogy viraszathasson a halottánál. A nagy hidegben azonban elaludt, a gyertyától aztán meggyuladt a pokróc, lángot fogott az ágy, szenné égett a halott, Nikies Mihályt pedig megfőjtotta a füst.

Ötórónás bankjegyek. Már régóta követelik a pénzügyi körök, hogy — már csak a könnyebb kezelhetőség céljából is — hozzanak forgalomba 5 koronás papírpénzt is. Az ezüst ötórónás súlyos, eseten s különben is a külföldön is megvan régóta a pelda hasonló üsszégű papírpénz forgalomba hozatala. Minden öbaj és érvelés hiába való volt, az Osztrák-Magyar Bank zárta tartotta fület. Most azonban alighanem mégis lesz valami a dolgól.

Hírlapközpontage. Hivatkozással a sajtótermékekkel való hazalás, valamint azoknak utcaókon és nyit tereken való árúsítása tárgyában a m. kir. belügyminiszter ur által

136.000/V-a. 1912. sz. a kibocsátott rendeletre, az „Altalános Beszerzési és Szállítási Részvénnytársaság” hírlaposztályának kiadottát az engedély arra, hogy „A Nap”, „Budapest”, „Kis Ujság”, „Az Est”, „Esti Ujság”, „Uj Lap”, „Ejnye bejós”, „Az Erdekes Ujság”, „Fidibusz”, „Rendkívüli Ujság” című napli, illetőleg hetilapokat Ujvidéken 1914. évi január hó 1-től 1914. évi március hó 31-ig beszárolg utcákon. tereken s házakban árulhassa, köteleztetve az egyes hírlapszámokat naponta, elárulástuk megkezdése előtt bemutatni.

Betörő alkalmazott. A Vukovics és Társa szabadkai fakereskedő cég feljelentést tett a rendőrségen, hogy Bold Szándok, a cég egyik alkalmazottja hétfőn este behatolt az iradékhelyiségbe, ott feltépte az ajtókat és egy hozzáférőként az egyik kisebb pénzeszekényhez. A pénzeszekényt kivitte az istállóba és ott feltörte, elvívta belőle 1100 korona értékű nikkelt és bronzpénzt, meg egy börtárcát, amelyben 1200 korona papírpénz volt. Bold egy befizetése a szekrényke kilétréte, amikor Vukovics Tamás felfedezte a betörést és hamarosan rá is akadt a tettesre az istállóban. A rajcsipett betörőnél megtalálták az 1100 korona váltópénzt. A papírpénz nem került elő. Valószínű, hogy a betörő ügyesen elrejtette és most tagadja, hogy papírpénz is volt a pénztárban.

Felülkötések. Az ujvidéki izraelita közegylet elnöksége ezton fejezi ki hálás köszönetet mindazon kegyes jótévedőknek, kik anyagi hozzájárulásukkal lehetővé tették, hogy a folyó hó 17-én tartott egyleti mulatság 1400 korona tiszta jövedelmét eredményezte. Felülkötettek névszerint: 50 korond: Matkovics főispán és neje, Dr. Leitner Benő, Ujvidéki Takarékpénztár. 30 korond: Pesti magyar kereskedelmi bank, Ipar és kereskedelmi Takarékpénztár. 20 korond: Dr. Szlezák, Ernst Márkáné, Váradai Lajos, Központi Hitelintézet, Dungserszky, Gutman és Frank. 15 korond: Zsófia gőzmalom. 12 korond: Kovács Józsefné. 10 korond: Rosenberg Ignác Beocsin, N. N., Strasser és König, Dr. Várnai Ernő, Löwy Adolf, Dungserszky Vera, Dr. Groszmann, Schwarz Testvérek, Roth Vilmos, Ernst Bernát, Brunner Ede, Zala Adolf Budapest, Balassa Henrik, Brody Miksa, Ujvidéki Nepbank, Vig és Katona. Első ujvidéki magyar előegyezési egyzet, Dr. Kubinyi Károlyné, Dr. Endrőci Mihályné, Löwinger Alfred Palánka, Wagner Testvérek, Löwinger Armin, Dr. Balassa Viktor, Dr. Gál Ödönné, Ernst Jánosné, Dr. Fenő Gyözőné, Dr. Freundné, Radovánovits Györgyné, Szerb Zadruga, Löwinger Kálmán, Dr. Neuberger Albert Komárom. 6 korond: Gold Bela, Rainer Simon, Hiersch Amália, Dr. Lustig Nándor, Dr. Mayer Oszkárné, Nemessányi Adél, Schaffer Samuné, Dr. Oppenheimer. 5 korond: Grossmann Jakob, Michelsné, Dr. Schwarz János, Heim Lajos, Königstättler, Jerkovits Handler és Krisshar, Rosénó, Bíró Dezsőné, Orbánné, Dietzgen, N. N., Dussing, Dr. Rozea, Dr. Kemény. Krón Károlyné, Nenadovits győztesz, Teubner Jánosné, Dr. Barta Felix, Kassowitz Miksa, Dr. Gáza Imréné, Dr. Kassowitzné, Ilin Dusan, Krón Károly Fia, Klein Oszkar, Dr. Schosberger, Rozma Rezső, Dr. Nagy Ferencné, Dr. Sattler Matyás, Lichtschein, Dr. Kovács Bódogné, Ernst Józsefné, Dr. Fischer Henrik, Schosberger Lajosné, Loschitz Miksáné, Dr. Vermes Imre, Mayer Regina, Elizek, Rainer Rezső, Fischer M. Jakab Zsabaja, Messer József Sóna. 4 korond: Payerle főkapitány, Neupauer, Krausz Ede, Dr. Steinfeld, Rothné, Dr. Szvinjarev, Bachrach Samu, Dr. Pap Sándor, Frank Miksáné, Trostle Albertné, Dr. Balázsné, Balog Dezső, Dr. Ofner Mór, Stefanovits Fia, Kolarszky, Landsmann, Wertheim Henrik, Brüll Ferdinand, Sincshikné, Berceller, Dr. Pap Ignácné, Dr. Stojakovits, Dr. Wagner Vilmos. 3 korond: Roth Manó és Fia, Fischer Adolf, König Mihályné, Dr. Adler Artur, Vig Vilmos, Dr. Klein, Kohn Sári, Rosenzweig József, Tronka Kálmáné, Ornsteiné, Ivkovits Nikola, Forgács Miroslav, Ivkovits Testvérek, Ziprisné, Irene von szavlyevits Testvérek, Ziegler, Scheinberger Novich, Jankovich, Ziegler, Scheinberger Károly, Jovanovits Péterné, Löwy Adolf,

Dobrucky Gizella, Hirschenhauser és Pilliser, Dr. Baics Lázár, Meil Gyula. 2 korond: Burmann, Engel Róza, Kerész, Adamovich Zsófia, Tolveth Gusztáv, Till Imre, Ludvig Józsefné, Abraham János, öz. Winkle Károlyné, Schwarz Vilmos, Lockerné, Kovács S. Derner Lina, Fischer Józsefné, Steiner Gyula, Jelenik Vilmos, Popovics L. Fischer Sándor, Dr. Deakné, Niedermayer Gyutáné, Dr. Konyovics, Wertheim Bella, Kohn Gyula József, N. N., Weinfeld Richard, Herzog István, N. N., Preszburgerné, Dénes Lajosné, Szilasi Ignacné, Bachrach Miksáné, Krno, Baics Izidor, Königstättler Dusáné, Farkas Lajosné, Geiger Márk, Löwinger Póka, Pusibirz Vazul, Lukács Zs., N. N. Bachrach Lajos, Mándi Mórné, Anaslino, Dr. Saly Matyas, Profuma N. N., Lovrekovich, N. N., Pillischerne, Rosenbluth, N. N., Maximovits, Neckov, Monasovits, Grosz Antalé, Lohenstein, Kuncos, Goldstein Mórné, Szentiványi Lipót, Wollberger József, ifj. Ofner Mihály és Fia, N. N., Vermes, Schosberger H., Weisz Józsefné, Löwy Jakabné, Losztorfer Róbert, Nikolicz Milán, Zwiabach Józsefné, öz. Löwingerne, Schwarz Teréz, Schosberger Adolf, Dr. Gnubly, öz. Spiller Józsefné, Stein David, Fischer Jakabné, Cseppek Eveline, Szencz György, Klein Manó, Klein Hermin, Dr. Tibor Dezsőné, Kis Lipótne, Kovács Bálintné, Stolz Adél, Bulics Ferenc. 1 korond: N. Löwenberger Hermann, N. N., N. N., Schubertné, Joóné, Popovits, N. N., Tausch Lajos, Hecksch Návarek, Grünberger Mór, Mayer Arnold, Weisz és Berger, Vozel, Böhm Ignác, Mandel József, Posing, Hexner Stern, Weinfeld Ignác, Eckstein Sándorné, Budosán László, Szremesovics, Böhm, N. N. 40 fillért: N. N.

RIPORTOK.

A hírhedt *Mágnás Elza* tragikus kimalása országos szenáció. Érdekes is a meggyilkolt leány elhatáttatése. Közönséges családi sorsból került a fényes éjjeli mulatóhelyre. Kedvezett neki a szerencse. *Egy millió korondt őt vagyoni hagyott hátra*, amit anyja, öccse és nővére örökölnek.

Mégis csak fene egy város az Budapest. Mily könnyen lehet ott a milliókhoz jutni. *Még eszesnek sem kell lenni, csak szépek és főleg szemesnek.*

Kereskedőkörökönél élénk érdeklődése mellett tartott tanuloások előadást mult vasárnap d. e. dr. *Balkányi Kálmán* az annekták tartományok gazdasági viszonyairól.

Az bizonyos, hogy Bosznia és Hercegovina rendkívül fejlődésképes tartományok. *Az ottani luprodukcio exportörülete majdnem kiládrad monarchiánkra szorítózik.* De az ottani újabb vasutépítés — tarifáis tén — ránk névne nagy hátránnyal jár, mert mi nem nyújthatunk áruinknak oly kedvezményeket, mint Ausztria. Az anyagi áldozatoktól visszaradunk mégsem szabad, ha ottani érdekeinket a jövőt illetőleg meg akarjuk védeni.

Az ipari betegségekről és az azok elleni óvintézkedésekről érdekes és értékes előadást tartott városunkban dr. *Ahán Dező*, a munkáshibásító pénztár központi főrossza. Saját felvetései urának-pekkel való szemléltetés kíséretében, bemutatta a különböző mérgezők és balesetek által előidézett testkervevő elváltozásokat és betegségeket.

Kár, hogy az iparosok sordból oly kevesen jelennek meg ezen a szép és tanuloások előadásán. *Pedig őket érdekelte a kérdés elsősorban.* Vajon mit szólnak már meg ez a vétkes indolencia?

Karneval herceg egyre kopogtatja a vidámság falait. Csapra ütötte a hatetes heje-

huja hordót. Mosolyogva kínálja a végnélküli árárdó gyűngőző poharát. Minden házbán azon tűnődnek, hogy miként lehet alaposan kijátszani a farsangi bálók rohanó percét. A családapák türelmi tréninget tartanak és a pénz előteremtése terén igaz versenyfutást rendeznek.

Azt hiszem, hogy a pazar világításban megcsillanó pompa álló akárhány helyen kijajgat a szomorú minstelenség. Száz meg száz szív szokott elkeseredni arra a gondolatra, hogy a rövid farsangnak hossza a bőfje. *Rip.*

Jpar és Kereskedelmi Takarékpénztár R. T. Ujvidék.

Hirdetmény.

Van szerencsénk t. betevőink szíves tudomására hozni, hogy az Osztrák-Magyar Bank két ízben — legutóbb F. hó 20-án eszékolt — kamatból leszállítva következtében az állandó betekere nevez 1912. évi november hó 16-iki hirdményünkkel megállapított **5 1/2% betéti kamat**át a mai naptól kezdődőleg **5% ra** marsekeljük.

A nem állandó jellegű folyóbetétek az eddigi **5% kamattal** helyett **4 1/2%-al** fognak kamatoztatni.

A betéti kamatadót az intéz. sajtójából yiseli és minden betéti összeget az intéz. fenállása óta és különösen a krízis alatt köv. vetet gyakorlat szerinti felmondás nélkül jfizetünk vissza.

Felkérjük t. betevőinket, hogy könyvecskeiket a kamatból változás feljegyzése céljából nálunk bemutatni sziveskedjenek.

Ujvidék, 1914. január 20.

Az Jpar és Kereskedelmi Takarékpénztár Igazgatóság.

ÁLLÁST KERES

egy 4 polgárit végzett fiatal ember, bármilyen irodában. — Cim: **TÖRÖK**, ... Ujvidék Petőfi-utca 44. szám. ...

Ingeny ráfizetés nélkül becsesről öreg használt gramofonlemezeket újakra **Wagner Hangsterkírály** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. ... Cimre ügyeljen. ... 40-100

2324. sz. kig. 1914.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a szervezési szabályrendelet 285. §-a alapján pályázatot hirdet a közigyelés által életohosszigiannra szóló választás után bétöltendő évi 1000 kor. fizetés és betöltött 2 évi szolgálat után évi 400 kor. lakaspénz élvezetével egybekötött számgyakorokni állásra.

Felhivatnak a pályázni óhajtók, hogy az 1883. évi I. t. c. 1. és 17. §-ában, valamint a városi szervezési szabályrendelet 284. §-ában megszabott minősítést igazoló kérvényeiket folyó évi január hó 29. napjának délelőtti 12 óráig a városi tanács iktató hivatalában nyújtsák be

Későbbben érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1914. évi január hó 21. napján tartott üléséből.

dr. Demelovits Vladimir s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

1-1

MEGHÍVÓ.

Az **Első Ujvidéki Magyar Előegozési Egylet** folyó évi február hó 8-án délelőtti 10 órakor egyleti helyiségében tartja

46. évi rendes közgyűlését

melyre a tisztelt szavazóképes egyleti tagok ezennel meghívattak.

Szavazójegyek 1914. évi január hó 31-ig az egylet helyiségében válthatók.

TÁRGYSZOROZAT:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő és a jegyzőkönyvvezető megválasztása.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg előterjesztése és a nyereség felosztása feletti határozathozatal.

3. A felmentvény megadása feletti határozathozatal.

4. Az 1914. évtársulathoz tartozó új részletek kibocsátása.

5. Egy igazgatósági tag megválasztása.

2-3

Az igazgatóság.

364. sz./kapt. 1914.

Hirdetmény.

Az elmúlt évben néhány millió lepkét pusztítottunk el akként, hogy gyermekek által összefogattuk azokat s a gyermekek fíradóságát, a megfogott lepke-tömeg sulya szerint díjaztuk.

Tekintettel arra, hogy a lepkék összefogásánál is eredményesebbnek s a gyümölcsfák megvédésére alkalmasabbnak látszik a lepkék tojásainak s a hernyó-fészkeknek elpusztítása, ezennel felhivom a város közönségét hogy a fákról szedje le a hernyók fészkeit, petéit, a lepkék tojásait stb. stb., s ezeket összegyűjtve hozza be Zambauer rendőrkapitányhoz, aki a beszolgáltatott anyag sulya szerint fog jutalmat szétosztani a városi tanács által ezen célra megszabott összegből.

Figyelemzetem egyébként a birtokosokat, hogy az 1894. XII. t. c. 50. §-a értelmében büntetés terhe mellett amugyis kötelesek a fákat és bokrokat a hernyó-fészektől és lepketojásoktól megtisztítani.

Ujvidék, sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1914. évi január hó 15-én.

Payerle János,
főkapitány.

1-1

192655/1913/IX. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszterium kezelése alatt levő „Bibithi és Legéndi Horváth Pálné született Ducreux Karolina” szegény öregek és gyámoltalanokat segélyező, az 1912. évi 146819/IX. B. M. sz. alatt jóváhagyott alapítvány 3. pontja értelmében szegény öregek és gyámoltalanok segélyezésével foglalkozó intézményeknél alapítványi helyek létesítésére fordítandó. Az alapítványi kamatjövödelméből létesített alapítványi helyekre való kijelölés s anak betöltése a mindenkor m. kir. belügyminiszter részére van fenntartva. A szóban levő alapítványnak vagyona 37088 kor. 48 fill., melynek az időszertint rendelkezésre álló kamatjövödelme most jut első ízben kiosztás alá.

Az alapítvány kamatjövödelméből alapítványi helyek létesítése, ugy a törvényhatóságok, városok és községek, valamint a magán jötekonysági egyesületek által fenntartott mindazon intézmények igényt tarthatnak, melyek szegény öregek és gyámoltalanok segélyezésével foglalkoznak. Ezt szálal hozom köztudomásra, hogy a szegény öregek és gyámoltalanok segélyezésére szolgáló intézmények fenntartói az alapítványi kamatjövödelmében való részesítése iránti kérelmüket 1914 évi január hó 31-ig a m. kir. belügyminiszteriumhoz adják be. Minthogy az alapítványi kamatjövödelmei kizárólag alapítványi helyek létesítésére fordíthatók, a kérelem előterjesztése alkalmával be kell mutatni a szegény öregek és gyámoltalanok segélyezésére szolgáló illető intézmény alapszabályait is be kell jelenteni — hogy az illető intézménynek egy alapítványi hely létesítésére mily összegű alapítványi tőkére van szükség? Hogy az alapítványi kamatjövödelmére igényt tartható összes intézményeknél megfelelő alapítványi helyek létesíthetők legyenek, utabb pályázati hirdetmény mindaddig közzététetni nem fog, míg az összes előterjesztett és a kamatjövödelme első ízben kiosztása alkalmával esleg nem teljesített kérelmek — melyek az alapítványi folytatólagos évi kamatjövödelme terhére előjegyzésbe fognak vétetni — kielégítést nem nyernek. Az alapítványi helyek létesítésére engedélyezett összegek az illető intézmények által alapítványiszertileg lesznek kezelvek s az engedélyezett összeg csak az illető jötekonysági intézmény fenntartója által kiállított szabályszertű alapító oklevél kormányhatóságj jóváhagyása után fog kiutaltatni

Budapest, 1913. évi december hó 19.

1-3

M. kir. belügyminiszter.

Állást keres!

Magyar és szerb nyelvet bíró, s német nyelven is jártas

ügyes gépirónó és könyvelő

aki hosszabb ideig ügyvédi irodákban és hivatalokban dolgozott, szonmai belépésre állást keres.

Cim e lap kiadóhivatalában. 7—

429. sz./kapt. 1914.

Hirdetmény.

A túzóltás céljaira alkalmas eszközöknek oly nagy hiányát tapasztaltam városzerte, hogy a túzóltásért szabályrendelet 13 §-ában előírt kötelezést teljesítem, midőn felhívom a lakosság figyelmét a „Minimax” túzóltóeszkükre, melyből már van néhány a városban,

Ezen készülék a legutóbbi városi túzóltás is becses szolgálatot tett s a gyakorlat bebiztosította, hogy ipartelepekben, szállodákban, üzletekben, középületekben stb. keletkező tüzek csak akkor voltak megakadályozhatók, ha a „Minimax” készülék rendelkezésre állott és igénybe volt vehető.

Ezek folytán ajánlom a „Minimax” beszerzését és jelzem, hogy a tavasz során a túzóltóság képviselőjével be fogom járti a várost s ahol szükségem látom kötelező intézkedést fogok tenni.

Ujvidék, sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1914. évi január hó 19-én.

1-1

Payerle János,
főkapitány.